

JONAS GARDELL

ÄLÄ KOSKAAN
PYYHI KYYNELEITÄ
PALJAIN KÄSIN

1. Rakkaus

★
Johnny
Kniga

JONAS GARDELL

ÄLÄ KOSKAAN
PYYHI KYYNELEITÄ
PALJAIN KÄSIN

1. Rakkaus

Suomentanut Otto Lappalainen

★
*Johnny
Kniga*

Alkuteos: *Torka aldrig tårar utan handskar – 1. Kärleken*
Norstedts, Stockholm 2012
Published by agreement with Norstedts Agency.

Copyright © Jonas Gardell 2012
Kansi: Pompe Hedengren
Kannen kuva: Tuija Lindström

Sitaateissa on käytetty seuraavia käännöksiä:
Adolphe Adamin joululaulun *Oi jouluyö*
suomalainen sanoitus: Kyllikki Solanterä.
Viktor Rydbergin runo *Betlehems stjärna*,
suomentanut Jaana Marjanen: *Taivainen tähti*.
Karin Boyen runon *Evighet* käännös on romaanin suomentajan.

Johnny Kniga Kustannus
PL 314 (Korkeavuorenkatu 37), 00101 Helsinki
www.johnnykniga.fi
ISBN 978-951-0-39777-0
Painettu EU:ssa.

Elokuinen päivä on kulunut ilman pilvenhattaraakaan taivaalla, mutta kesä ei tunkeudu eristysosaston suljettujen ikkunoiden läpi.

Vuoteessa makaava mies on kuihtunut ja pitkälle edenneen Kaposin sarkooman merkitsemä. Hänellä on elinaikaa jäljellä vain muutama päivä.

Tavallisesti tätä syöpäsairautta ilmenee Välimeren alueen vanhemmilla miehillä ja sairauden eteneminen on yleensä niin hidasta, että potilaan kuoleman ehtivät aiheuttaa muut syyt, mutta jo jonkin aikaa on raportoitu varsinkin USA:ssa ilmenneistä monista tapauksista, joissa syöpä on ollut paljon aggressiivisempi.

Vuoteessa makaavan miehen käsivarret, iho ja kaula ovat tämän syöpälajin aiheuttamien suurten ruskeiden läiskien peitossa.

Miehen koko takapuoli ja ristiselkä ovat täynnä hirveitä makuuhaavoja. Itse haavojen ympärille on kiinnitetty vaahdotuovia suojaamaan ihoa niin, että se ei hankaudu suoraan patjaa vasten, mutta tästä on kovin vähän apua.

Hänen vartalonsa on hento, lähes läpinäkyvä. Jatkuva ripuli on laihduttanut hänet. Hän on ulostanut jopa omat suolensa.

Mies on yksin.

Hänellä ei käy koskaan vieraita.

Jonkin aikaa hän on ollut lähes puhumaton, hän makaa apaattisena, kamppailee ääntä päästämättä. Välillä hän itkee. Kipujaan tai murhettaan, syytä ei tiedä kukaan.

Kaksi naista suorittaa vaitonaisina työtehtäviään karussa huoneessa, jonka ikkunoita ei koskaan avata ja jonka ainoa uloskäynti on suoraan pihalle johtava tuulikaappi. He kiertävät vuoteessa makaavan ympärillä kuin papit suorittamassa palvelustaan alttarin ääressä.

Vuoteessa lojuva nuori mies tuijottaa suoraan kattoon. Hän hikoilee ja hän itkee, mutta hän ei sano mitään.

Hänen luonaan ovat vanhempi sairaanhoitaja ja nuorempi apulainen. Vanhempi on ollut työssä Roslagstullin infektiosairaalassa jo vuosia. Nuorempi on vasta-alkaja. Molemmilla on suojakäsineet, suusuoja ja keltaiset suojatakit.

Yhdessä he ovat uusineet miehen makuuhaavojen siteet ja nuori apulainen on tullut ottaneeksi pois likaiset käsineensä, ehkä oikoakseen lakanaa tai muun synyn vuoksi.

Äkkiä hän kumartuu vuoteessa makaavan nuoren miehen ylle pyyhkäisemään kämmenselällä pois miehen kyyneleet.

Hän tekee niin ajattelematta, hetkellisen empatian ja myötätunnon vallassa.

Vanhemman hoitajan silmät värähtävät hieman laajemmiksi, torjuvasti.

Potilas sulkee silmänsä. Hän itkee yhä.

Molemmat naiset poistuvat vaitonaisina huoneesta saatuaan toimenpiteensä valmiiksi.

”Toivottavasti desin fioit nyt kunnolla kätesi!”

He ovat juuri tulleet ilmalukon läpi – jokainen huone on eristetty kahdella ovella, jotka eivät saa koskaan olla avoimina samanaikaisesti – ja he seisovat pihalla eristyshuoneet käsittävän parakin ulkopuolella.

Vanhempi hoitaja ei pysty hillitsemään itseään vaan tiuskii tylysti nuoremmalle apulaiselle. Nuorempi näyttää hämmennyneeltä. Vanhempi selventää ärtyisästi sanojaan.

”Aivan niin, jos otat asiaksesi pyyhkiä kyyneleitä, sinun on tosiaan käytettävä suojakäsineitä!”

”Mutta hänhän oli kovin onneton!” kokematon hoitaja puuskahtaa lohduttomasti.

Vanhempi hoitaja tuhahtaa.

”Tiedät tasan tarkkaan mistä on kyse. Joka kerta kun on mentävä jonkun potilaan luo, vaikkapa vain oikaisemaan lakanaa tai kysymään janottaako häntä, on suoritettava tarkoin käsienpesun proseduuri, vedettävä käteen käsineet, käytettävä suusuoja ja keltaista suojatakkia. Tästä ei ole poikkeuksia. Sairaalan rutiinien on oltava joka hetki inhimillisten seikkojen yläpuolella. Oletko ymmärtänyt asian?”

”Mutta”, nuorempi yrittää vastustella, mutta toinen keskeyttää hänet.

”Juuri näin, nyt tiedät sen joka tapauksessa. Älä koskaan kuivaa kyyneleitä paljain käsin!”

Vanhempi pudistelee päätään. Sitten hän poistuu paikalta.

Tämä on tiettyyn aikaan ja tiettyyn paikkaan sijoittuva kertomus.

Tämän tarinan kertomat asiat ovat tapahtuneet.

Kaikki tapahtui täällä, tässä kaupungissa, näissä kortteleissa, täällä elämäänsä viettävien parissa. Tämän kaupungin puistoissa, sen ravintolaterasseilla, baareissa, saunakubeissa, pornoelokuvissa, sairaaloissa, kirkoissa ja hautausmailla. Kaikki tapahtui tämän kaupungin kaduilla ja taloissa, täkäläisten ihmisten parissa.

Tämän kertomuksen tapahtumat toistuivat samaan aikaan monilla muilla paikkakunnilla, mutta niistä kertominen jää muiden asiaksi.

Tämän tarinan tapahtumat toistuvat myös nykyään, sitä tapahtuu kaiken aikaa, mutta sekään ei kuulu juuri tähän kertomukseen, vaikka se ulottuu nykyhetkeen asti.

Kertominen on jonkinmoinen velvollisuus.

Tapa osoittaa kunnioitusta ja surua, ja muistaa.

Käydä muistamisen kamppailua unohdusta vastaan.

P ikku mökki ei ole sinänsä kummoinenkaan, mutta se sijaitsee korkealla kalliolla, joka viettää jyrkästi suoraan mereen. Sieltä on näköala veden ylle kuin linnunpesästä.

Talo on tullut perintönä äidin puolelta, se tosiaan muistuttaa enemmän linnunpesää kuin kesämökkiä. Kun taloa rakennettiin, sitä ei haluttu sijoittaa rantaviivan suuntaisesti vaan se suunnattiin kulmittain kohti ulappaa, ja näin kuistilta on upea näkymä veden yli ja ilta-aurinkoon, ja samalla ollaan suojassa tuulelta, kunhan se ei tule suoraan pohjoisesta.

”Meidän oma vartiotornimme!” kuten heidän isällään on tapana laskea leikkiä. Silloin kaikki näyttävät iloista naamaa, sillä juuri niin asia on.

Tämä on heidän vartiotorninsa.

Heidän kaupunkiasuntonsa on ahdas ja pimeä, täällä tulvehtii lähes ylimaallinen valo, ja näköalaa riittää niin pitkälle kuin silmä kantaa.

Mieleen tulee ero kahden maailman välillä, pimeyden maailman, jossa ihminen elää nyt ja joka on tuomittu katoamaan, ja uuden maailman välinen ero, sillä tuossa heidän

hartaasti odottamassaan maailmassa tulvehtiva valo syntyy Jehovan läsnäolosta.

Kun Benjamin alkaa vähitellen muistaa lapsuuttaan, hänen mieleensä tulee ensin kesämökin kuva. Meri, valo – tuo miltei ylimaallinen säteily – kuisti, alas laiturille ja rannalle johtavat kapeat vaappuvat porrasaskelmat, sellaiseksi hän kuvittelee ikuisuuden.

On alkukesän ilta. Lokit kirkuvat. Aurinko kimaltelee alapuolelle levittyvällä ulapalla, se kuvastuu kuistin kaikkiin ikkunoihin, yhdessä taivaan ja meren kanssa.

Talvi on viimeinkin voitettu.

Sitä ei enää ole. Kuten ei mertakaan Jehovan perustamassa valtakunnassa. ”Ja minä näin uuden taivaan ja uuden maan, sillä entinen taivas ja entinen maa olivat kadonneet, eikä meritä enää ole.”

Päivällä he ovat olleet silakka-apajalla. Nyt äiti on lieden ääressä paistamassa korppujauhossa leivitettyjä silakkafilaitä. Benjamin kirmaa ympäriinsä pikkusiskonsa Margaretan kanssa. Koko talven he ovat kaivanneet pääsyä kesämökille, ja viimein he ovat täällä.

Talo on herännyt hiljakseen uuteen eloon. Kun he lauantaina iltapäivällä avasivat lukitun ulko-oven ja astuivat sisään, tuntui kuin aika olisi ollut pysähdyksissä koko talven, kuin kello olisi lakannut käymästä.

Sisällä oli koleaa ja hieman kosteaa. Lattialta Benjamin löysi kolme pientä, vihreää muoviuukkelia ja pikkuruisen leikkiauton. Nurkassa lojui Margaretan mollamaija. Varmaankin he ovat lähteneet talosta syksyllä kesken kaiken hänen ja pikkusiskon ollessa syventyneenä leikkeihinsä.

Ruokapöydällä oli lojunut avoimena Dagens Nyheter, päiväkseenä vuoden 1969 lokakuun 7. Se oli mennyttä vuotta.

Benjamin tavaili otsikkoa. Sitä hän ei osannut edellisenä vuonna. Sen hän on oppinut talven kuluessa.

Menneenä viikonloppuna he ovat kunnostaneet talon kesäkaudeksi, siivonneet, tuulettaneet, vaihtaneet puhtaast vuodevaatteet. Benjamin ja Margareta ovat enimmäkseen juoksennelleet ympäriinsä ja hypelleet ja leikkineet. Kuin raisut vasikat, on heidän isällään tapana sanoa ja nauraa päälle.

Äidin laittaessa ruokaa isä pesee kuistin ikkunoita. Hän ei piittaa Benjaminin ja Margaretan kirmailusta.

Kun Margareta kiipeää kuistin kaiteelle, isä ei keskeytä työtään eikä edes katsahda tyttöön vaan huomauttaa hänelle kuin ohimennen.

”Margareta”, hän sanoo, ”älä kiipeä kaiteelle. Saat pudota.”

”Mutta en minä putoa.”

”Sitä et voi tietää.”

Isää jatkaa ikkunanpesua, asiaan syventyneenä. Tästä työstä hän pitää.

Puhdistamisesta. Tahrojen poistosta. Asioiden palauttamisesta ennalleen.

Kuten aallon huuhdellessa pois lasten hiekkalinnan ja hiekkiaan painuneet jalanjäljet ja jättäessä rannan jälkeensä tasaisena ja hienona. Kuin jonkinlaisena virheen korjauksena.

Benjamin pysähtyy kesken leikkinsä ja nojautuu kaiteen yli, suuntaa katseen alas jyrkästi kohti merta viettävälle kalliolle. Näky on huimaava.

Äiti tulee ulos tuoden lautaset, aterimet ja lasit ja ryhtyy kattauspuuhaan.

”Kuoleeko jos putoaa tästä alas asti?” Benjamin utelee.

He ovat kovin korkealla. On synti pudota, langeta.

Lankeava on asettanut Jumalan koetteelle.

”Saanko minä katsoa!”

Myös hänen pikkusiskonsa nojautuu eteenpäin kohdasta, josta hän on kiivennyt kaiteelle. Isoveljen tavoin tyttökin haluaa nähdä jyrkänteen. Benjamin kurottuu entistä kauemmas kaiteen yli. Margareta nauraa ja matkii isoveljeään.

Aurinko paistaa. Lokit kirkuvat.

Äiti asettaa veitsen ja haarukan kunkin lautasen viereen.

Tarkkaan. Järjestelmällisesti. Hän hyräilee kattaessaan pöytää.

Benjamin tuntee lihasten jännittymisen ja vartalon valmistautumisen hyppyyn. Hän tasapainoilee kaiteella, vatsaa kihelmöi, kun hän on vähällä menettää tasapainon. Alapuolella aukeaa syvyys.

Margareta nauraa ja kiipeää vielä hieman korkeammalle ja kurkottelee ulospäin, ja juuri silloin jokin tuntuu menevän vinoon, ja hän menettää otteensa kaiteesta ja alkaa pudota eteenpäin ja alemmas, ensin hitaasti, sitten äkkiä nopeammin.

Mutta juuri samalla hetkellä isä on jättänyt kiireesti ikkunanpesunsa kesken ja hän saa kiinni tyttären, tämä ei ehdi edes pelästyä. Isä pitää häntä sylissään ja nostaa hänet pois kaiteelta vain hetkeä ennen kuin onnettomuus olisi tapahtunut, samanaikaisesti kun hän vastaa pojan kysymykseen yhtä rauhallisella ja päättäväisellä äänellä kuin ennenkin.

Hän sanoo: ”Siitä, Benjamin, on minusta parempi olla ottamatta selvää.”

Ei muuta vastausta. Keskustelu on päättynyt.

”Nyt ovat ainakin silakat valmiina”, äiti toteaa ja lähtee sisälle taloon noutamaan ruoan.

Perhe asettuu kuistin pöydän ääreen. Isä johtaa yhteistä ruokarukousta ja sitten he syövät paistettua silakkaa ja perunamuusia. Lapset syövät kalaa sormin.

Äiti kokee mielellään aterioinnin hetkeksi, jolloin kaikki kokoontuvat yhteen juttelemaan keskenään, joten hän toteaa: ”Ilma on sentään ihana.”

Hän ei kysy, eikä hän saa vastausta. Sellainen kelpaa esimerkiksi juttelusta yhteisellä aterialla. Siitä mikä on mukavaa.

”Pääsemmekö sitten uimaan?” Benjamin kysyy suupalojen välissä.

”Benjaminin on käytettävä haarukkaa syödessä”, isä vastaa nostamatta katsettaan lautaselta.

”Pääsemmekö sitten uimaan?” Benjamin toistaa kysymyksensä.

”Toki, on hienoa, kun tällaisia iltoja on jo toukokuun lopussa”, isä sanoo.

”Pääsemmekö sitten uimaan?”

”Aivan, kesästä tulee näin hyvin pitkä”, äiti toteaa.

Isä keskeyttää.

”Benjamin, olet jo seitsenvuotias. Älä syö sormin. Käytä haarukkaa.”

Toinen sairaala. Toinen potilashuone.

Söder-sairaala. Osasto 53. Huone 5.

Valkoista.

Seinät paljaat, vain yksi ainoa taulu.

Grafiikanlehti. Toisiinsa lomittuvia suorakulmioita. Kuka ihmeessä on joskus päättänyt sen ripustamisesta tähän? Onko sen tarkoitus luoda kotoista tunnelmaa?

Vuoteen vieressä on pöytä, jolla vanupuikkoja, suolaliuosta, lääkkeitä, maljakossa punaisia tulppaneja, edellispäivän iltalehtiä, 10.3.1989, otsikoita Carl Lidbomin järjestämisestä, yhä jatkuvista Ebbe Carlsson -vyyhteä koskevista perustuslakivaliokunnan kuulusteluista, tuoremehulasi, jossa on imupilli.

Vuoteen päädyssä on tippateline, jonka avulla vuoteessa makaava nuori mies saa morfiinin, antibioottiset lääkkeet ja ravintoliuoksen, tuo sairaalavuoteen nuori mies, jonka nenään ja käsivarsiin on kiinnitetty letkut.

Vuoteen ääressä istuu tuolilla toinen nuori mies. Hän valvoo. Aiemmin päivällä oli muutamia ystäviä pitämässä hänelle seuraa, mutta nyt paikalla on vain hän. Juuri nyt hän lukee potilaalle ääneen runoja.

”Jatkan Karin Boyen runolla”, hän sanoo. ”Kesti suvemme ikuisuuden kerran. Paisteen polkuja kuljimme ikipäivien verran...”

Hetken ajan hän katselee ulos ikkunasta. On talvi. Hän haluaa avata ikkunan, mutta ikkunaa ei voi avata.

Kaikki täällä on suljettua. Eristettyä.

Hän sulkee silmänsä ja pakottaa mieleensä kuvitelman eräästä toukokuisesta alkuillasta. Silloin jokin oli aivan alkutekijöissään. Avonaisesta ikkunasta tulee tuomen tuoksua. Nyt on tulossa heidän odottamansa, heidän tähtäimeensä asettama kesä.

Ainakin kesään asti, he sanoivat toisilleen ja painoivat peukua päälle. Sen ajatteleminen saa hänet aivan toivottomaksi.

Hän avaa silmänsä ja palaa nykyhetkeen. Ikkuna on suljettu. Huoneessa leijailee desinfiointiaineiden hajua ja jotain epämääräisen ällöttävää, joka tuo aina hänen mieleensä tämän huoneen.

Kesää ei ole. On talvi.

”En jaksa yhtään enempää. Saanko viedä tiskit pois?” Margareta sanoo.

”Onko vatsasi nyt sitten täynnä?” äiti kysyy. Poika nousee kärsimättömästi paikaltaan.

”Minäkin olen täynnä. Saammeko mennä nyt uimaan?”

Benjamin kääntyy katsomaan vastapestyyn ikkunaan heijastuvaa kuvaansa.

”Eikö ole liian kylmä?” isä toppuuttelee.

”Ei ole ollenkaan liian kylmä”, Margareta toteaa.

”Siitä sinä et tiedä mitään”, äiti sanoo. ”Ottaako Ingmar kahvia?”

”Se maistuisi kyllä, kiitos kulta. Joka tapauksessa teidän on odotettava puoli tuntia, jotta teille ei tule kramppeja.”

Benjamin peilailee itseään vastapestyssä ikkunassa.

Hän vajoaa oman kuvajaisensa sisään. Hän tekee joskus niin.

Liikuttaa hitaasti käsivarttaan ja huomaa kuvajaisen tekevän samoin. Tutkii silmiään, kasvojaan, kääntää päänsä hie-man vinoon ensin toiseen, sitten toiseen suuntaan.

Sitten hän painaa äkisti molemmat kämmenensä ruutuun. Hänen käsistään jää selvä jälki.

”No mutta mitäs sinä nyt teit?” isä puuskahtaa ärtyneesti. ”Olen juuri pessyt ikkunan!”

Vasta nyt Benjamin on taas läsnä. Hän katsoo ihmeissään kädenjälkeä.

Hän miettii: ”Minä olen tässä.”

Tuo ajatus on suuri ja mahtava.

Hän on huomannut olevansa olemassa.

Juuri tämän hetken hän muistaa koko loppuelämänsä ajan. Kesäillan, kuistin, meren. Lasiin tulleet kädenjäljet. Oman itsensä huomaamisen.

Ikkunaruudun kuvajaisessa hän näki jotain. Jotain mikä katsoi takaisin häneen ja aivan kuin nyökkäsi hyväksyvästi. Siitä tulee yksi hänen varhaisimmista muistoistaan.

”Nyt voit hakea rievun ja ikkunanpesuaineen ja pestä tuon tahran pois.”

Isä jatkaa ateriointiaan. Näin hän toimii aina. Hän ei korota ääntään. Hän ei suutu. Hän tekee ratkaisun, ja niin asia sitten on. Muut mukautuvat siihen. He *haluavat* totella.

Benjamin rakastaa isäänsä. Ja hän rakastaa isän arvovaltaa. Sitä, että isä päättää miten asiat ovat.

”Ei siinä mitään”, poika toteaa iloisesti, ”sillä minusta ikkunoiden puhdistaminen on hauskaa.”

Vuoteessa makaava nuori mies on avannut silmänsä. Katse vaeltelee levottomasti edestakaisin katossa. Hän hikoilee. Hän hengittää. Sinnikkäästi, pelokkaasti.

Hengittäminen on rasittavaa. Hän makaa kämmenet ylöspäin kääntyneinä, kuin rukouksessa. Hän vaikeroi. Hän on kovin väsynyt ja valtavan peloissaan.

Kyöneleet valuvat pitkin hänen kasvojaan. Hän itkee itkemästä päästyään.

Vieressä istuva nuori mies yrittää olla huomaamatta vuoteessa makaavan miehen itkua. Sen sijaan hän yrittää keskittyä lukemaansa runoon.

Välttää äänen korottamista.

Välttää toisen levottomuuden tarttumista.

Pysyä rauhallisena. Säilyttää auktoriteettinsa. Auktoriteettillaan hänen on pidettävä yllä henkistä otettaan potilaasta.

Rakkaus ja kontrolli. Niitä ei voi erottaa toisistaan.

Oikeastaan hän haluaa huutaa ja repiä rakkaansa otteeseensa, ravistella häneen elämää, läimäyttää häntä, hyväillä häntä, lohduttaa: ”Älä itke, rakkaani, älä viitsi itkeä!”

Mutta hän ei huuda mitään. Hän ei läimäytä, ei hyväile, ei lohduta, hän ainoastaan lukee sen sijaan, Karin Boyen runoa, hakeutuu sen sanojen sisään: ”Vajosimme vihreän tuoksun syliin syvään...”

Puhe takeltelee vakaasta tahdosta piittaamatta. Hänen on vedettävä syvään henkeä tukahduttaakseen hänessä valloilleen pyrkivän itkun, ja hän pakottautuu jatkamaan lukemista, rauhallisesti ja jokseenkin asiallisesti, aivan kuten häntä on kasvatettu toimimaan, aivan kuten hänen isänsä olisi tehnyt.

”Vajosimme vihreän tuoksun syliin syvään, pelotta kävimme iltaan hämärtyvään.”

Potilas ravistelee kuumeisen rauhattomasti päätään edestakaisin. Katse harhailee.

Hänen on vaikea hengittää. Siitä levottomuus ja pelko. Hän on vähällä tukehtua.

Vuoteessa makaava nuori mies on kuolemaisillaan ja tietää sen.

Kuolema pelottaa häntä hirveästi.

Margareta ja Benjamin leikkivät alasti vedenrajassa iltauringossa. Lämpöä on korkeintaan 15–16 astetta, mutta he ovat odottaneet tätä kevättä niin hartaasti, että he eivät malta enää odottaa.

Heidän vanhempansa katselevat heidän leikkiään. Isä käyttää tilaisuutta hyväkseen raivatakseen rannalta kiviä, jotka hän nakkaa takaisin mereen. Aurinko loistaa nyt illalla niin kirkkaana, että hiekka tuntuu olevan tulossa. Vesi kimaltelee, ja laiturin tuntumassa kasvavat koivut ja haavat hohtavat.

”Nyt aion kastautua”, poika päättää äkisti ja kahlaa parin askeleen verran veteen.

”Mutta Benjamin, vesi on jääkylmää!” äiti yrittää estellä seistessään rannalla isän vieressä.

Poika kahlaa ulommas kuuntelematta. Vesi on tosiaan hyytävän kylmää, mutta hän jatkaa silti edemmäs.

”Korkeintaan napaan asti!” isä huutaa.

Benjamin pysähtyy, kietoo käsivarret ristiin ja hengittää syvään.

Sitten hän upottautuu hitaasti ja päättäväisesti vielä kovin kylmään veteen.

Nuori mies makaa vuoteessa ja hikoilee ja itkee tietäessään kuolevansa. Toinen nuori mies istuu tuolilla yrittäen hillitä tunteitaan lukemalla Karin Boyen runoa.

”Mihin joutui ikuisuus? Miksi unhoon jäi sen pyhä salaisuus? Lyhyitä päivämme jo ovat...”

Lukeva nuori mies jatkaa lukemistaan.

Se on kuin loitsua.

Kuin rukousta, nyt kun hän ei enää saa rukoilla, kun hän on menettänyt oikeutensa rukoilla.

Hän ajattelee: me, jotka emme usko enää, mekin rukouksemme, joskaan kukaan ei kuuntele rukoustamme.

”Tähtää ikuisuuteen työmme”, tuolilla istuva nuori mies lukee, ”nuo ponnistelumme”, hän pitää pienen tauon jokaisen lauseen välissä, ”tuskamme kovat – kun...”

Hän katsahtaa vuoteella makaavaan potilaaseen, joka on rauhoittunut hetkeksi ja sulkenut jälleen silmänsä. Molemmat hoitajat, jotka ovat sitoneet vuoteessa makaavan haavat uudelleen ja kääntäneet hänet toiseen asentoon, lähtevät mitään puhumatta huoneesta saatuaan toimensa tehdyksi.

”...aikaan kiinni lyömme.”

Tuolilla istuva nuori mies siirtää helmikuun kirja-alennusmyynnistä ostamansa Karin Boyen runokirjan varovasti syrjään. Hän tarkkailee toisen hengitystä.

Se on yhä lyhyttä ja nopeaa, kuin pelästyneellä linnulla. Pää tempoilee yhä edestakaisin tyynyllä, mutta nyt liikkeet ovat hyvin vähäisiä.

Tuolilla istuva nuori mies nousee kostuttaakseen potilaan kasvoja. Sairas ynähtää, aivan kuin häntä olisi häiritty kesken kaiken. Nuori mies sivelee kädellään hänen rintakehäänsä.

Tuntee kylkiluut. Lepuuttaa kättään siinä.

Tuntee sydämen yhä lyövän.

Benjamin on kastautunut ja ampaisee pois vedestä.

”Näittekö sukelluksen?” hän huutaa yläpästi ja innoissaan ja juoksee välittömästi takaisin veteen.

”Erinomaista!” isä vastaa, vaikkei ole edes katsonut poikaa pitäessään tarkoin silmällä Margaretaa, joka on istahtanut märkään hiekkaan. ”Tulkaa heti ylös sieltä ennen kuin palelutte kuoliaiksi.”

Britta hivuttaa kätensä Ingmarin käteen saadakseen miehen hellittämään hetkeksi kontrolliaan. Oikeastaan hän rakastaa tätä juuri tuon kontrollin vuoksi, miehen harteilleen ottaman vastuun, hänen aikuisuutensa takia, mutta on hetkiä jolloin pitäisi pystyä hellittämään hieman otettaan ja antaa kaiken sujua omalla painollaan pienen tovin.

Britta katselee peilityynen veden pintaa ja uivia pienokaisia. Hän huokaisee onnellisena.

”Kesti suvemme ikuisuuden kerran...” hän sanoo ja puristaa kevyesti aviomiensä kättä.

Ingmar ei varmaan tunnistanut Karin Boyen runon säettä tai huomannut vaimon käden puristusta omassaan, sillä hän

On vuosi 1982.

Nuori ja kaunis Rasmus astuu junasta Tukholman keskus-
asemalla. Taakse jää pikkukylä Värmlannissa, edessä on syntinen
Tukholma.

Benjamin on Jehovan todistaja. Hän kiertää ovelta ovelle
puhumassa ihmisille Jumalasta. Mikään ei voi horjuttaa hänen
uskoaansa paitsi, että oven sattuu avaamaan Paul; Jumalan
luomista homoista lämpimin, hauskin ja flirtein ikinä.

Ja kun jouluaattona pimeys on laskeutunut kaupungin ylle ja
lumihiutaleet leijuvat maahan, Rasmus ja Benjamin kohtaavat.
Eikä mikään palaa enää koskaan ennalleen.

Kirjassa kerrottu on todella tapahtunut.

Kauan sitten, Tukholman kaupungissa.

Nuoria miehiä sairastui, kuihtui ja kuoli pois.

Jonas Gardell oli yksi niistä, jotka selviytyivät.

Tämä on tarina hänestä ja hänen ystävistään.

